

Werken aan inclusiever onderwijs
vraagt om een vrije blik op de ander

**“Zit er geen hart achter,
dan werkt het niet”**

Het team van De Kroevendonk in Roosendaal werkt vanuit een 'inclusief denkend profiel'. Dit vraagt om een vrije blik op de ander. Orthopedagoog en leraar *Debby* en leraar groep 8 *Lotte* vertellen hoe dat er op de werkvloer uitziet. Wat doen zij anders? Wat maakt dat het slaagt en zijn er grenzen aan wat mogelijk is?

Iedereen mag er zijn. Dat is het mensbeeld van waaruit alle leraren op De Kroevendonk werken. Dat merk je als je binnenkomt in het kindcentrum waar ook WijSamen zit. De ontvangst is warm. De kinderen en teamleden die rondlopen, kennen elkaar en maken even een praatje met elkaar én met bezoekers. Hier op school zitten kinderen met een beperking, verschillende geloofsovertuigingen, heel diverse achtergronden en moeilijk te verstaan gedrag. Ieder kind krijgt elke dag een nieuwe start en een nieuwe kans en neemt zoveel als mogelijk deel aan het onderwijs. "Kinderen ervaren hier diversiteit, je hoeft niet in een hokje te passen en dat zorgt voor vrijheid en rust", vertelt Debby gepassioneerd. "Wij leren hier van en met elkaar beide kanten op. Vanuit het hart, want zit er geen hart achter, dan werkt het niet!"

Investeren in elkaar

Inclusiever werken: dat betekent in de praktijk hard werken in een vaak dynamische omgeving. Leraren werken zoveel mogelijk in de groep aan hetzelfde onderwerp, maar op verschillende niveaus. De gedeelde visie die daaronder ligt, is dat ieder kind het recht heeft om zich te ontwikkelen en eigen talenten heeft. Lotte legt uit dat dat haalbaar is doordat leraren er nooit alleen voor staan. Zij werken in clusters en investeren in elkaar tijdens ontmoetingsmomenten, voor en na school of bij een lunch. Klasdeuren zijn vaak open. Lukt het een collega even niet, of sluit een ander beter aan op een leerling en zijn gedrag, dan wordt dat direct geregeld. De vaste onderwijsassistent maakt met de leraren per cluster een rooster en voelt zich ook verantwoordelijk voor de leerlingen. Het ontroert Lotte steeds weer als ze ziet dat een kind zich ontwikkelt in wat het kan. "Daar gaat het om! En dat begint met leraren die steeds opnieuw met een open, vrije en nieuwsgierige blik kijken naar wat wel lukt, iedere dag opnieuw."

Iedereen mag er zijn!

Lukt alles? Nee. Debby: "Wat we wel beloven is dat we kinderen verwelkomen voor de periode van groep 1 tot en met groep 8. We kijken dus goed met het team of we een kind dat iets extra's nodig heeft, echt kunnen plaatsen en of we recht kunnen doen aan zijn behoeften."

Ook een kind dat hoger instroomt wordt besproken door alle leraren. Doorverwijzen gebeurt zelden, tenzij het organisatorisch gewoonweg niet gaat. Natuurlijk is het soms spannend, zoals de eerste leerling met diabetes, weet Debby nog. Maar altijd is er ruimte om aan te geven waar het nog zoeken is en wat nodig is ter ondersteuning.

Debby Huibregtse

Lotte Mes

En ja, ook zijn er vooroordelen, zoals ieder mens die heeft. "Hier zijn we ons van bewust", reageert Lotte. "Door hier open naar te kijken en dit een plek te geven, kun je vaak met een positieve blik weer verder." Voor andere scholen die inclusiever onderwijs willen bieden, heeft Debby een tip. "Wij zijn tien jaar geleden gewoon in alle vrijheid begonnen. Je begint aan een proces, ga het gewoon doen! Het is vallen en opstaan. En dat mag."